

Indenlandske efterretninger

Næstved d. 17 oktober

Da det muligen ikke vil være uden interesse for læserne at erfare, hvilken anseelse de såkaldte **hellige kilder** nød for c. 150 år siden og den masse besøgende de havde St. Hans aften hvorom man nu ingen idee kan gøre sig, kan vi hidsætte følgende skrivelse fra præst Oluf Brøndby, dateret Næstelsøe d. 24 juni 1727, til kammerrådinde Krabbe til Holmegaard, der angår **St. Mogens Kilde**, beliggende i udkanten af Mogenstrup skov tæt ved kirken, hvis vand på ovenanførte tid antoges at have helbredende kraft og som derfor var et sandt valfartssted for krøblinge og alleslags syge:

Endog højsalig hr. gehejme råd, herr Otto Krabbe, hvis ihukommelse bliver i evig ære, har været så nådig, og, efter min underdanigst ansøgning, i henseende til de utallige vandføre, og stakkels mennesker, som årligen St. Hans dag besøger Mogenstrupkilde, forandret den forrige regel, som brugelig var med blokpengene både mens kirken var kongens, så og siden den som ... hans excellences patrocínio indtil år 1717; i stæden for de fattige til den tid havde ikun givet én 3die del og de 2 dele gik til kirken, som fra den tid og fremdeles, efter højst be... højsalig herres derom givne skriftlige ordre og befalninger til Rasmus Piilegaard, ven... i min offer værelse deles i 2de lige delinger, når (der) var aftaget 2 st. Rdlr. til mig og 4 Rdlr. til husmændene, som samme tid skal ... indsende med staklerne, heraf skulle halten betales til kirken og halten uddeles til de fattige, dog haver seign. Klaumann i dag beråbt sig den højnådige Fruens nærmere befattning, at ... skulle deles efter den første skik og ingenlunde efter hans excellences, højsalige herrens sidste befalning, og, i hvor vel hr. Klaumann en gang vist mig samme, min nådige patronesses befalning, har jeg dog efterkommet hans påstande, og som der befandtes 42 Rdlr., beholdt seign. Klaumaann 28 Rdlr. de andre 14 Rdlr. blev uddelte til de fattige, som i dette besværlige år havde ... formeret sig, at jeg kan vitterlig sige de vare 11 a 1200, hvorefter de også fik så lidet, at de aldrig har fået mindre. Det lader sig and..., at pengene formindskes hvert år (dog den som ved alting, ved, at jeg ikke formindsker dem,

thi jeg end ikke nyder de mig så nådig af højsalig herren tillagde 2 st. Rdlr. thi jeg holder det for synd, som skal dømmes efter på dommedag at give den fattige Jesus flere midler og blotte hans nøgenhed. Det er saligere her at give end at tage, såfremt jeg tror at der er liv og opstandelse og en retfærdig dommer til, som er gud over alle) men de fattige formeres, så det var en hjerteynk, at se de mange mennesker med forrådnende lemmer, med fald og anden græsselig sygdom beladne kunne ikke nyde uden en 4 eller 5 del mod tilforn. Skal der nogen tid penge distribueres tiere, er min underdanigste begæring, at højnådige Fruen ville være de fattige så nådig, for uden særdeles nåde, og forunde dem af denne almindelige hjælp den del, som de højsalige herre, hvis andstalter så vel som ihukommelse hos højnådige Fruen, jeg er forsikret om, er i lige kraft og ære, dem haver tillagt. De otte og tyve Rdlr. tog monsieur Klaumann til sig, tester. Nestelsøe d. 24 juni 1727.

Oluf Brøndby.”

Af ovenstående ses, at på den tid blev blokpengene delt først således, at kirken fik de to tredjedele og de fattige kun én tredjedel, senere blev dette forandret til at hver fik halvdelen; nu derimod tilfalder pengene som indkomme de fattige, hvorimod kirken intet erholder. Kirken har for resten lige til ind i dette århundrede erholdt en del af de indkomne penge. Som det ses, var blokpengene i 1727 ikke ubetydelige, nemlig 42 Rd., i 1858 var de sunkne ned til 3 Rdlr. 4 Mk. 11 Sk. og i år til 1 Rd. 5 Mk. 13 Sk.

Mogenstrup, der er bekjendt for sine rige naturskønheder, og som om sommeren talrigt besøges, har også et smukt mindesmærke, sat af skjønnsomme medborgere til minde om forhenv. amtmand over Præstø amt, grev Danneskiold-Samsø, hvilket står på en lille høj inde i den såkaldte "Kirkeskov", med udsigt til monumentet fra vejen. Nedenfor skovbakken er også et smukt springvand. – Årlig afholdes der St. hansdag et marked, det såkaldte "Kildemarked", som i almindelighed besøges af flere tusinde mennesker. Nu er det ikke længer egenskaberne ved vandet, som hidlokker folk i sådan mængde, thi det nydes vistnok kun meget lidet, nu hører det til kuren at indtage spise- og drikkevarer i mængde samt at fornøje sig over de forskellige "kunstneres" præstationer, som i rig mængde strømme dertil på denne dag.

Udenlandske Efterretninger.

Næstved d. 17 October.

Da det muligen ikke vil være uden Interesse for os at erfare, hvilken Anseelse de saakaldte Helligkilder nød for c. 150 Aar siden og hvilke Mængde Besøgende de havde. St. Hanss Afspørgsmaal, hvorom man nu ingen Idee kan gjøre sig, er vi hidsette følgende Skrivelse fra Præst Oluf Brøndby, dateret Næstelsøe d. 24 Juni 1727, til Høymædinde Krabbe til Holmegaard, der anførte St. Mogenss Kilde, beliggende i Udfanget af Mogenstrup Skov tæt ved Kirken, hvis Helbredskraft paa ovennævnte Tid antoges at have helbredende Kraft og som derfor var et sandt Balsartsted for alle Slags Sygdomme og alle Slags Eyge:

Endog Høysalig Hr. Gehejme Raad, Herr Otto von Mevius, hvis Ihukommelse blifver i Uendelig Tid, har mig berømt saadant, at jeg har hørt om den samme Kilde, og, efter min Underdanigste Begiering, i Høysalig Hr. Mogenss Kilde, beliggende i Udfanget af Mogenstrup Skov tæt ved Kirken, hvis Helbredskraft paa ovennævnte Tid antoges at have helbredende Kraft og som derfor var et sandt Balsartsted for alle Slags Sygdomme og alle Slags Eyge:

Endog Høysalig Hr. Gehejme Raad, Herr Otto von Mevius, hvis Ihukommelse blifver i Uendelig Tid, har mig berømt saadant, at jeg har hørt om den samme Kilde, og, efter min Underdanigste Begiering, i Høysalig Hr. Mogenss Kilde, beliggende i Udfanget af Mogenstrup Skov tæt ved Kirken, hvis Helbredskraft paa ovennævnte Tid antoges at have helbredende Kraft og som derfor var et sandt Balsartsted for alle Slags Sygdomme og alle Slags Eyge:

thi Jeg end ikke Nyder de mig saa Naadig af Høysalig Herren tillagde 2 fl. Rdlr. thi ieg holder det for synd, som skal dømmis ofver paa Dømedag at gifve den fattige Jæsu flere Ribler og blotte hans Nøgenhed, Det er saligere her at gifve end at tage, saafremt Jeg troer at der er Liv og Opstandelse og en Retfærdig Dommer til, som er Gud ofver Alle men de fattige formeris, saa det var en hjerternd, at see de Mange Mennister med forraabnende lemmer, med fald og anden græffelig sygdom beladne kunde ikke nyde uden en 4 eller 5 deel imod tilforn. Skal der nogen Tid Penge distribueris tiere, er Min Underdanigste Begiering, at Høysalige Fruen vilde Være de fattige saa Naadig, for uden særdelis Naade, og forunde dem af denne Almindelige hielp den deel, som den Høysalige Herre, hvis andstatter saa Belsom Ihukommelse hos Høysalige Fruen, Jeg er forstæret om, er i lige Kraft og Være, dem hafver tillagt. De Natte og tiusne Rdlr. tog Monsieur Klaumann til sig, tæster. Næstelsøe d. 24 Juni 1727. Oluf Brøndby."

Af Dønsstaaende sees, at paa den Tid bleve Blokpengene deelte først saaledes, at Kirken fik de to Trediedele og de Fattige kun een Trediedeel, senere blev dette forandret til at hver fik Halvdelen; nu derimod tilfalder Pengene som indkomme de Fattige, hvortil Kirken Intet erholder. Kirken har forresten lige til ind i dette Aarhundrede erholdt endeel af de indkomne Penge. Som det sees, vare Blokpengene i Aaret 1727 ikke ubetydelige, nemlig 42 Rdl., i 1858 vare de sunkne ned til 3 Rdl. 4 Mk. 11 S. og iaar til 1 Rdl. 5 Mk. 13 S.

Mogenstrup, der er bekjendt for sine rige Naturskønheder, og som om Sommeren talrigt besøges, har ogsaa et smukt Mindemærke, sat af stensomme Medborgere til Minde om forhøved. Amtmand over Præstø Amt, Grev Danneberg-Samsø, hvilket staaer paa en lille Høi inde i den saakaldte „Kirkestov“, med Udfigt til Monumentet fra Beien. Nedensfor Skovbalken er ogsaa et smukt Springvand. — Aarlig afholdes der St. Hansdag et Marked, det saakaldte „Kildemarked“, som i Almindelighed besøges af flere Tusinde Mennister. Nu er det ikke længer Gensfaberne ved Vandet som hidloffer Folk i saadan Mængde, thi det nydes vistnok kun meget lidt, nu herer det til Kuren at indtage Spise- og Drickvarer i Mængde samt at fornoie sig over de forskjellige „Kunstneres“ Præstationer, som i riig Mængde strømme dertil paa denne Dag.